

PANEVĖŽIO LOPŠELIS-DARŽELIS „ŽIBUTĖ“ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų etikos kodekse (PEK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi pedagogai ir darbuotojai.

2. PEK skiriamas tam, kad padėtų Lopšelio-darželio darbuotojams suprasti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime, bei padėtų jas spręsti.

3. PEK papildo pedagogų ir darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, lopšelio-darželio nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. KAI KURIOS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika - tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė - tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų ir darbuotojų etika - dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas - poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius principų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema - netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas - tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms Vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas - situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas - turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai - visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija - funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė - idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija-pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. PEK paskirtis nubrėžti tolerancijos ribas lopšelio-darželio narių tarpusavio santykiuose, išryškinti akademinės etikos požiūriu vengtiną elgesį.

5. Esamiems ir naujai priimamiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias akademinės srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

6. Skatinti pedagogų ir darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą lopšelio-darželio veikla.

7. Padėti pedagogams ir darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias akademinio gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

8. Vienas svarbiausių tikslų - prevencinio vaidmens svarba neetiško elgesio pasireiškimams.

IV. PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI

9. **Pagarbos žmogui principas.** Vadovaudamasis šiuo principu, darželio bendruomenės narys privalo:

- 1) gerbti žmogų, jo teises ir laisves, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų, vidaus darbo tvarkos taisyklių ir šio Kodekso reikalavimų;
- 2) elgtis taip, kad bendradarbiai pasitikėtų kiekvienu poelgiu ir žodžiu;
- 3) tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku vykdyti pavedamas užduotis;
- 4) vykdyti savo pareigas rūpestingai, vadovaudamasis institucijos suformuotais tikslais ir kryptimis;
- 5) ne darbo metu elgtis pagal visuotinai priimtas elgesio taisykles;
- 6) nediskriminuoti ugdytinių dėl negalios, išvaizdos, rasės ir etninės priklausomybės bei kitų dalykų;
- 7) viešai nereikšti savo simpatijų ir antipatijų ugdytiniams, vienodai gerbti visus;
- 8) sąžiningai vertinti ugdytinius pagal jų žinias;
- 9) neskleisti ir neaptarinėti konfidencialios informacijos apie vaiką su kitais bendruomenės nariais ir kitais asmenimis;
- 10) nenaudoti privataus pobūdžio informacijos apie vaiką mokymo arba tyrimo tikslais, išskyrus atvejus, kai su tuo sutinka tėvai.

10. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, darželio bendruomenės narys privalo:

- 1) būti teisingu visiems dirbantiems, nepaisant tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;
- 2) būti tolerantišku ir teisingu bendradarbių nusiskundimams, nepiktnaudžiauti administracinėmis galiomis;
- 3) netoleruoti atvejų, kurie gali būti susiję su korupcija, sukčiavimu arba mėginimu daryti neteisėtą poveikį darželio bendruomenės nariui.

11. Nesavanaudiškumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, darželio bendruomenės narys privalo:

- 1) naudoti darbo laiką tik darbo tikslais;
- 2) nesinaudoti darželio nuosavybe ne darbinei veiklai, taip pat nesinaudoti ir neleisti naudotis su darbu susijusia informacija kitaip, negu nustato įstatymai ir kiti teisės aktai;
- 3) neturėti asmeninių interesų ir vykdant savo tiesiogines pareigas nesiekti naudos sau, savo šeimai, artimiesiems ar draugams;
- 4) vengti viešų ir privačių interesų konflikto.

12. Lojalumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, darželio bendruomenės narys privalo:

- 1) būti paslaugus bendradarbiams, visai darželio bendruomenei. Informacijos apie neteisėtus darbuotojų veiksmus arba aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo principo pažeidimu;
- 2) nesutarimus su kolegomis stengtis išspręsti aptariant tarpusavyje, o neišsprendus ginčo pirmiausia kreiptis į darželio administraciją;
- 3) su vadovais elgtis pagarbiai, bendrauti korektiškai, vykdyti teisėtus jų nurodymus, savo nuomonę visais klausimais reikšti taktiškai;
- 4) nesutikimą su kolegų nuomone, pastabas dėl jų darbo rezultatų arba pedagoginės ir kitos veiklos trūkumų stengtis išsakyti korektiškai, nekritikuojant jų asmeninių savybių, tarpusavio bendravimą grįsti mandagumu ir tolerancija;
- 5) skatinti palankią santykių, komandinio darbo atmosferą, savitarpio pasitikėjimą, nešmeižti, neapkalbinėti, neįžeidinėti vienas kito, nedemonstruoti neigiamų emocijų;
- 6) saugoti darželio turtą, nepiktnaudžiauti jo ištekliais vykdant savo pareigas;
- 7) neskelbti konfidencialios informacijos, kuri patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgaliotiems jos sužinoti.

13. Viešumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, darželio bendruomenės narys privalo:

- 1) užtikrinti atliekamų darbų ir sprendimų viešumą, pateikti savo sprendimų priėmimo motyvus;
- 2) teisės aktų nustatyta tvarka teikti reikiamą informaciją bendruomenės nariams ir visuomenei. Informacija ribojama tik tada, kai būtina apsaugoti bendruomenės ir ugdytinių interesus arba kai tai reglamentuoja teisės aktai.

14. Nepriekaištingos reputacijos principas. Vadovaudamasis šiuo principu, darželio bendruomenės narys privalo:

- 1) gebėti deramai atlikti savo pareigas, nuolat tobulintis;
- 2) būti mandagus, malonus, paslaugus ir tvarkingas, dėvėti švarią, tinkamo stiliaus aprangą;
- 3) konfliktinėmis aplinkybėmis elgtis objektyviai ir nešališkai, išklausti abiejų pusių

argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

4) vengti žalingų įpročių, nebūti darbe apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, nevertoti alkoholinių gėrimų darželio teritorijoje ir nerūkyti vietose, kuriose tai gali pamatyti ugdytiniai ir jų artimieji.

V. UGDYMO (-SI) IR DARBO ETIKA

15. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, pedagogai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.

16. Pedagogas privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą vaikų nesąžiningumui.

17. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinių pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su ugdymu, reikalavimas arba priėmimas iš vaikų tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis.

18. Primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš vaikų grupių diskusijų.

19. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo) (teisinio pagrindo, naudos vaikui arba numatomos žalos kitiems).

20. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie vaiką be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą.

21. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI. KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

22. Būtina PEK priėmimo sąlyga - viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o neįpareigojimas.

23. Priimtas PEK skelbiamas viešai lopšelio-darželio stende, internetiniame puslapyje.

24. Lopšelio-darželio bendruomenė įsipareigoja gerbti PEK ir rūpintis jo veiksmingumu.

25. PEK priimtas kaip lopšelio-darželio bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.
